

ראש השנה (17)

תפוח בדבש

נפסק בהלכה לאכול תפוח בדבש, ולומר שתהיה שנה מתוקה כדבש, מדוע דוקא דבש ולא דבר מתוק אחר? כתב בספר "קצן לדוד" רמז נפלא, טבע הדבש שמהפך מה שנמצא בתוכו לדבש, כמו שנפסק בשו"ע (יו"ד ס' פד) שנבילה השרויה בדבש ונהפכה לדבש מותר לאוכלה אעפ"י שהיתה תחילה נבילה. כן הוא כח התשובה. כשאדם חוזר בתשובה מאהבה נהפכים זדונותיו לזכויות, כטבע הדבש שמהפך נבילה לדבר טהור ומתוק. וכך ע"ז יהיה בכוחנו להמתיק את הדינים ולהפכם לרחמים, ונזכה לשנה טובה.

ספר "אוצרות התורה אלול ר"ה"

דבש דבורים

בלשון תורתנו הקדושה, 'דבש' הוא, דבש תמרים. לכאורה יש להתבונן מדוע א"כ כאשר מטבילים ב"ה את התפוח בדבש, נוהגים עם ישראל קדושים לקחת דבש דבורים? הלא דבר הוא! אלא אמר הגר"י זילברשטיין שליט"א, ביאור נפלא ששמע מהרב שפיגל זצ"ל ויש בזה לקח מאלף. דבש תמרים, כולו מתוק הוא. מתחילת בריאתו, ובמשך כל שלבי התפתחותו של התמר, זב ממנו דבש מתוק. לחלוחית של מרירות אין בו. אבל דבש דבורים אינו כן. כאשר הכוורן רוצה לזכות בדבש כוורתו, הוא צריך להיאבק מרה בעקיצותיהן של הדבורים, וגם אם יעטה על עצמו בגדים מיוחדים האמורים להגן עליו מפני העקיצות, תמיד תהיינה כמה דבורים סוררות שתחדורנה אל מתחת למעטה הקשיח, ותייסרנה אותו בעקיצות כואבות. אבל סופו של התהליך הוא בבחינת 'מעז יצא מתוק'. כאשר הכוורן אווז בידו את הדבש, אין מאושר ממנו! ודווקא בשל אותן עקיצות, דווקא משום התהליך המייסר, דבש הדבורים כמו מתמתק והולך. מתמתק וגובר. מתקיים בו, בכוורן הזה, הפסוק "בצילו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחיכי" (שה"ש פ"ב). בראש השנה מרבים עם ישראל ב'סימנים', וסימנא מילתא היא, מסמנים אנו בתפוח בדבש 'שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה', ורמז רומזים אנו, שגם אם ייגזר עלינו יסורים שיעקצו אותנו, ויכאיבו לנו עד מאד, תפילתנו ובקשתינו שה'תכלית' תהיה כמו בדבש הדבורים, עליו נאמר "צוף דבש אמרי נעם לנפש ומרפא לעצם" (משלי טז, כד), ומתוך המרירות תצוף המתקנות, ומתוך החושך ייבקע האור.

ספר "אוצרות התורה אלול ר"ה"

"זקרון תרועה" כשהשופר שותק

כאשר ראש השנה חל בשבת, אנו לא תוקעים בשופר, כפי שדרשו חז"ל: שופר של ראש השנה שחל להיות בשבת אין תוקעין בו (ראש השנה כט:). הדבר מעורר

שאלה: הרי השופר הוא מצוות היום, הוא מעורר את הלב לתשובה ומכריז על מלכות ה'. מדוע דווקא ביום קדוש כמו שבת אנו מוותרים על מצווה כה מרכזית? אפשר להסביר שהשבת מלמדת אותנו יסוד עמוק: לא רק הקול החיצוני מעורר את האדם, אלא גם השקט הפנימי. במשך השנה האדם זקוק לשופר כדי להתעורר, אך כאשר ראש השנה חל בשבת – קדושת השבת עצמה היא ה"שופר". השבת מזכירה לנו לעצור, להתבונן, ולחזור אל הנשמה שלנו בלי רעש ובלי פעולות חיצוניות. חז"ל אמרו: "שבת היא מעין עולם הבא". בראש השנה אנו עומדים לפני הקב"ה ומבקשים חיים חדשים, ובשבת אנו כבר טועמים את העולם המתוקן עולם של אמונה, מנוחה ושלמות. לכן דווקא כאשר השופר אינו נשמע, עלינו להקשיב לקול הדממה: לקול הנשמה הקורא לנו לשוב ולהתקרב. יש גם רמז בכך שראש השנה נקרא "יום תרועה", ולא רק "יום תקיעה". התרועה אינה רק הצליל של השופר, אלא גם התעוררות הלב. בשנה שבה השופר אינו נשמע, התורה מלמדת אותנו שהתרועה האמיתית נמצאת בתוך האדם בקבלה טובה, בתפילה מעומק הלב ובשיפור המידות.

המלקט

תקיעת שופר

ענין תקיעת שופר מסביר בעל "תפארת שלמה" לרמז בזה כי ענין תקיעת שופר היא הכנה על עשרת ימי התשובה הבע"ל. להיות לכל אחד ואחד מבני ישראל הרהור תשובה לנכון, כי כן כח התקיעות שופר הוא לעורר הקול כביכול למעלה, כמ"ש "עלה אלוקים בתרועה ה' בקול שופר" כביכול, השם הוא בקול שופר, והוא יסייע אתכם להיות לכם הכנה לתשובה נכונה. וז"ש בפרשת התשובה, ואתה תשוב ושמעת בקול ה', פירוש תקיעת שופר מעוררת הקול למעלה, וגם במתן תורה כתוב "והיה בשמעכם קול השופר", וגם לעתיד כתיב ביום ההוא יתקע בשופר גדול.

ספר "ברכת חיים מועדים א"

חומרת מצבנו בימים הנוראים

בשמו של הסבא מקלם זצ"ל אומרים משל; אדם אחד הרגיש לא טוב והלך לרופא. כאשר הרופא התחיל להוציא מכשירים שונים ולערוך לו כל מיני בדיקות, הוא הבין שכנראה מחלתו אינה פשוטה. אך כאשר בנוסף לכך הרופא ניגש לטלפון והזמין פרופסור בעל-שם, מעיר אחרת, שיבוא לעזור לו ברפואת אותו חולה, אזי אותו אדם נחרד כולו. הוא הבין שאם צריך להזמין רופא כה גדול לבוא ממרחק, בהכרח שהוא לקה במחלה קשה ביותר. והנמשל: כאשר ניגשים ליום הדין,

כל אחד יודע שהוא לא שלם ויש לו מה לתקן. אולם כאשר מתבוננים באלו אמצעים משתמש הקב"ה בשביל רפואתנו כדי לזכותנו בדין, מתחילים להבין את מצבנו הקשה. לא זו בלבד שצריך את שלושים ימי האלול, את ראש השנה, את השופר ואת יום כיפור בשביל רפואתנו, אלא בנוסף לכל, הקב"ה בעצמו כביכול צריך לבוא כדי לעזור ברפואתנו. "דרשו ה' בהמצאו" אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים (ר"ה יח.) א"כ בהכרח שמצבנו קשה ביותר.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו

אמר רבי יצחק: אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו, כשלג ילבינו" (שבת פט.). וב"עץ יוסף" פרש את דברי רבי יצחק באופן זה: אומרת הגמרא (ראש השנה יז.): תנא דבי רבי ישמעאל: מעביר ראשון ראשון, וכן היא המדה. דרכו של הקדוש ברוך הוא שאת העוון הראשון שומטו ואינו מניחו על כף המאזנים. וממילא כשהאדם מחצה על מחצה, חציו זכויות וחציו עוונות, כיון שנחסר העוון הראשון ממנין העוונות, הרי מכריעות הזכויות את הכף. ומוסיף שם רבא: ועוון עצמו אינו נמחק, ואי איכא רובא עוונות מחשיב בהדיה. דהיינו, אם עוונותיו מרבים מזכויותיו, אזי נחשב לו אותו עוון ראשון והוא מצטרף למכסת העוונות שלו. ומעתה לפי זה, אם האדם צדיק, שרבו זכויות, או אפילו הוא בינוני, הרי עוונותיו המונחים בכף המאזנים מונחים כסדרם, אלא שהראשון נחסר לגמרי ולא הועלה כלל על כף המאזנים, שהרי התחילו להניח על הכף רק מן העוון השני והלאה, ועליו מניחים העוון השלישי ועל השלישי העוון הרביעי וכן הלאה. ואם האדם יצא חייב למרות חסדו של הקדוש ברוך הוא שהסכים לשים בצד את העוון הראשון, אז מוסיפים מעל כל העוונות את העוון הראשון. יוצא שהעוונות לא מסדרים לפי סדר עשייתם, וזהו שאמר רבי יצחק: אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית, אם כן הרי אז רבו זכויות, וממילא, "כשלג ילבינו".

ספר ומתוק האור "אלול ימים נוראים"

ראש השנה: הסימנים

בליל ראש השנה אנו אוכלים סימנים שונים ומברכים: תפוח בדבש, רימון, תמר ועוד. נשאלת השאלה: האם הסימנים עצמם משנים את המציאות? התשובה היא שהסימנים אינם קסם, אלא תזכורת. הם מעוררים אותנו לפתוח את השנה בתקווה, בתפילה ובמעשים טובים. כשאנו אומרים: יהי רצון שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה, אנו מקבלים על עצמנו להשתדל להיות טובים יותר. לא די בסימנים שעל השולחן, צריך שהשינוי יהיה גם בלב ובמעשים. כך נזכה בעזרת ה' לשנה טובה, מתוקה ומבורכת. שנה טובה ומתוקה!

המלקט

הלכה: ראש השנה

נוהגים לטבול במקוה בערב ראש השנה לכבוד החג משום קרי, וטבילה זו אינה מן הדין, ולכן אין צריך לדקדק בה שכל גופו ושער ראשו יהיו נקיים מדברים החוצצים בטבילה, וכן פשט המנהג, שאין בדבר אלא מדת חסידות ומנהג יפה בלבד, ונכון לטבול אחר שעה חמישית, ולכל הפחות אחר שיאיר השחר. אם אינו יכול לטבול במקוה מאיזה סיבה, נכון שישפוך על גופו תשעה קבין מים, והוא לערך שתיים עשרה ליטר ושש מאות גרם. ואפשר לעשות זאת גם על ידי מקלחת, שיעמוד תחת הסילון של המקלחת כשהברז פתוח, עד שישער שכבר נשפכו על גופו מים בשעור ט' קבין.

ספר "הליכות עולם"

פתגם: בכל יום יש לאדם כוח להתחיל מחדש

שפת אמת

חקירה: ראייה ברגל

חיוב האב להביא את בנו, חלק ממצות הראייה של עצמו, ואם לא הביאו, גם עצמו לא יצא, או חיוב נפרד (משנת יעבץ או"ח מג-ב ד"ה אכן נראה)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: תשובה מסופר על רבי ישראל בעל שם טוב שפגש יהודי שבור שביקש לדעת אם יש לו תקווה לאחר שחטא. אמר לו הבעל שם טוב: דלת שנעלה בפני האדם נפתחת בפני בעל תשובה. יצא האיש מעודד והחל לתקן את דרכיו. מאותו יום ידע שכל צעד קטן שהוא עושה בדרך הטוב יקר בעיני ה'. כי אין אדם רחוק מדי, וכל רגע יכול להיות התחלה חדשה.

שבת שלום, שנה טובה

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, , ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אביש יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייל לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זירמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מוחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, נסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr